

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY
NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI MATURANTOV
Z TALIANSKÉHO JAZYKA/ÚROVNE B1 a B2**

BRATISLAVA 2016

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskum a športu Slovenskej republiky dňa 21. 12. 2016
pod číslom 2016-25786/49974:1-10B0 s platnosťou od 1. 9. 2018

Obsah

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU CUDZÍ JAZYK VO VZDELÁVACEJ OBLASTI JAZYK A KOMUNIKÁCIA	3
2. TEMATICKÉ OKRUHY	4
3. CIEĽOVÉ KOMPETENCIE	10
4. KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE	13
5. JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY	19

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU CUDZÍ JAZYK VO VZDELÁVACEJ OBLASTI JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Vyučovacie predmety prvý cudzí jazyk a druhý cudzí jazyk patria medzi všeobecnovzdelávacie predmety a sú súčasťou vzdelávacej oblasti *Jazyk a komunikácia*. Táto vzdelávacia oblasť je zameraná na postupné osvojovanie si jazyka, ktorý sa chápe ako nástroj myslenia, komunikácie a zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Dôraz sa kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu, uvedomenie si a rešpektovanie kultúrnej a jazykovej rôznorodosti. Spolu s komunikačnými jazykovými kompetenciami sa rozvíjajú i všeobecné kompetencie, čo poskytuje priestor pre uplatnenie medzipredmetových vzťahov.

V predmetoch prvý cudzí jazyk a druhý cudzí jazyk sa rozvíjajú všeobecné a komunikačné jazykové kompetencie v súlade so *Spoločným európskym referenčným rámcom pre jazyky* (ďalej aj SERR). Spoločný názov pre úrovne B1 a B2 je samostatný používateľ (independent user), čo predpokladá, že žiak aktívne pristupuje k získavaniu vedomostí nielen na hodinách talianskeho jazyka, ale i prostredníctvom všetkých dostupných médií (samoštúdiom) v zhode so svojimi osobnými záujmami a profesijnou orientáciou.

Tento dokument obsahuje cieľové požiadavky na komunikačné jazykové úrovne B1 aj B2. Požiadavky špecifické pre komunikačnú úroveň B2 sú vyznačené sivou farbou. Pričom platí, že komunikačná úroveň B2 zahŕňa aj všetky požiadavky z nižších komunikačných úrovní, to znamená aj časti dokumentu, ktoré nie sú vyznačené sivou.

Žiak na úrovni B1:

Rozumie hlavným bodom zrozumiteľnej spisovnej vstupnej informácie o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva v škole, voľnom čase atď. Dokáže sa zorientovať vo väčšine situácií, ktoré môžu nastať počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí týmto jazykom. Dokáže vytvoriť jednoduchý spojený text na témy, ktoré sú mu známe alebo o ktoré sa osobne zaujíma. Dokáže opísať rôzne udalosti, svoje skúsenosti, sny, nádeje a ambície a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány (upravené SERR, 2013, s.26).

Žiak na úrovni B2:

Rozumie hlavným myšlienkam zložitého textu na konkrétne aj abstraktné témy vrátane odborných diskusií vo svojej špecializácii. Komunikuje na takom stupni plynulosti a spontánnosti, ktorý mu umožňuje viesť bežnú konverzáciu s rodenými hovoriacimi bez toho, aby to pre konkrétneho účastníka interakcie predstavovalo zvýšené úsilie. Dokáže vytvoriť jasný, podrobný text na rôzne témy a vysvetliť svoje stanovisko k aktuálnym témam s uvedením výhod aj nevýhod rôznych možností (SERR, 2013, s. 26).

2. TEMATICKÉ OKRUHY

Tematické okruhy sú pre úrovne B1 a B2 rovnaké. Základom hodnotenia je rozsah slovnej zásoby, používanie gramatických štruktúr, stupeň jazykovej pohotovosti, obsahová stránka prejavu a pod. Úlohou žiaka je zaujať stanovisko k téme a odôvodniť ho v rozhovore. Hodnotí sa vyjadrenie stanoviska, vecná argumentácia, výber faktov a informácií, gramatická a lexikálna správnosť.

1. Rodina a spoločnosť

- a) životopis (osobné údaje: meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, významné momenty v živote)
- b) členovia rodiny (zovňajšok, charakter, záľuby)
- c) rodinné vzťahy (vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine, domáce práce, všedné dni a rodinné oslavy)
- d) predstavy o svojej budúcej rodine, partnerovi, bývaní, práci
- e) rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, rodina kedysi a dnes, generačné problémy a problémy monoparentálnych rodín)

2. Domov a bývanie

- a) môj domov (opis prostredia, v ktorom bývam, zariadenie miestností)
- b) bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody)
- c) ideálne bývanie (vlastné predstavy o bývaní)
- d) domov a jeho význam v živote človeka (kultúra bývania u nás a v iných krajinách)
- e) problém bývania mladých rodín, kúpa a prenájom bytu, deti na sídliskách

3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

- a) ľudské telo
- b) bežné a civilizačné choroby, úrazy, telesný a duševný stav, návšteva u lekára, v lekárni
- c) zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena)
- d) zdravotnícka starostlivosť (štátne a súkromné zdravotníctvo – prevencia, odborní lekári, zdravotné poisťovne)
- e) stresové situácie v živote človeka

4. Doprava a cestovanie

- a) prípravy na cestu, dôvody, cieľ a význam cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne)
- b) dopravné prostriedky (výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov)
- c) individuálne a kolektívne cestovanie (doprava, ubytovanie a stravovanie)
- d) cestovanie kedysi a dnes, cestovanie v budúcnosti
- e) možnosti cestovania do zahraničia

5. Vzdelávanie

- a) školský systém (školy a školské zariadenia, organizácia školského roka, skúšky a hodnotenie, prázdniny)
- b) vyučovanie (rozvrh hodín, predmety, prestávky, aktivity na hodine, príprava na vyučovanie)
- c) život žiaka (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové)
- d) štúdium cudzích jazykov (výmenné pobyty, jazykové kurzy, au-pair)
- e) vzťah učiteľa k žiakovi a opačne

6. Človek a príroda

- a) ročné obdobia, počasie
- b) príroda okolo nás – fauna a flóra
- c) životné prostredie (ochrana životného prostredia, znečistenie pôdy, vôd a ovzdušia), prírodné katastrofy
- d) ochrana životného prostredia (národné parky, chránené územia, environmentálna výchova)
- e) vplyv životného prostredia na život človeka (poľnohospodárstvo, agroturistika)

7. Voľný čas, záľuby a životný štýl

- a) možnosti trávenia voľného času
- b) organizovanie voľného času (mimoškolské aktivity, krúžky)
- c) individuálne záľuby (kultúra a umenie (literatúra, hudba, film), ručné práce, športové aktivity)
- d) zmeny v spoločnosti a ich vplyv na trávenie voľného času (kedysi a dnes)
- e) trávenie voľného času rôznych vekových kategórií

8. Stravovanie

- a) jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera), obľúbené jedlo
- b) stravovacie možnosti a zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii)
- c) národné kuchyne – zvyky a špeciality (suroviny, jedlá, stolovanie)
- d) medzinárodné kuchyne (charakteristika, rozdiely, špeciality)
- e) zdravá výživa (stravovanie detí, návyky, vegetariánstvo, diéty)

9. Multikultúrna spoločnosť

- a) sviatky – zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a rôzne podujatia)
- b) spolunažívanie ľudí rôznych národností
- c) zblížovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes), osobné kontakty s inými kultúrami, tolerancia
- d) rasová diskriminácia, intolerancia a násilie, vzťah k menšinám v našej spoločnosti
- e) kultúrne hodnoty iných národov, spolužitie v Európe a vo svete

10. Obliekanie a móda

- a) vplyv počasia a podnebia na odievanie
- b) odev a doplnky na rôzne príležitosti
- c) výber oblečenia (móda, vek, vkus, nálada, možnosti), starostlivosť o oblečenie
- d) módné trendy – farby a štýly, tvorcovia, módné prehliadky
- e) „Šaty robia človeka“, šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi, u krajčírka)

11. Šport

- a) druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, atraktívne športy, rekreačný a profesionálny šport)
- b) šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne)
- c) význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti, charakter)
- d) významné športové podujatia, súťaže, olympijské hry
- e) životný štýl športovcov

12. Obchod a služby

- a) nákupné zariadenia (obchody, hypermarkety, trhoviská)
- b) služby (pošta, banka, cestovná kancelária, čerpacia stanica, hotel, kaderníctvo a pod.)
- c) reklama a vplyv reklamy na zákazníkov
- d) druhy a spôsoby nákupu a platenia (kamenný obchod verus internetový obchod, nákup v hotovosti, kartou, na splátky)
- e) zahraničné výrobky verus slovenské výrobky

13. Krajiny, mestá a miesta

- a) dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, miesto trávenia víkendov a prázdnin)
- b) sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o pobyte)
- c) turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, jaskyne) a mestá
- d) miesto vhodné na oddych a miesto na spoločenské vyžitie
- e) miesto mojich snov

14. Kultúra a umenie

- a) kultúra a umenie v meste a na vidieku (múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty, cirkus, tanec)
- b) obľúbená oblasť kultúry a umenia (žánre, osobnosti)
- c) návšteva kultúrneho podujatia
- d) hudobné, filmové, divadelné a folklórne festivaly, atmosféra
- e) ďalšie druhy umenia

15. Knihy a literatúra

- a) knihy – faktory ovplyvňujúce výber kníh na čítanie
- b) obľúbený autor a žánre
- c) prečítané dielo taliansky píšuceho autora
- d) e-knihy, audio knihy, knihy v tlačenej verzii (porovnanie – klady a zápory)
- e) vzťah mladých ľudí k čítaniu (knížnice, kníhkupectvá)

16. Človek a spoločnosť

- a) morálka (správanie sa mladých a starších ľudí, etická výchova v rodine a v škole)
- b) spoločenská etiketa (stretnutia, pozdravy a blahoželanía), etiketa návštev (dôvody a čas, témy rozhovorov, pohostenie)
- c) normy a ich dodržiavanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt)
- d) pomoc a prejavy záujmu o spoluobčanov v núdzi, sponzorstvo a sponzori (dôvody a podoby), charita
- e) vplyv spoločnosti na rodinu

17. Komunikácia a jej formy

- a) typy komunikácie a jej význam (verbálna, neverbálna)
- b) komunikácia v rôznych situáciách na verejnosti a v súkromí
- c) moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač – elektronická pošta, sociálne siete, iné komunikačné nástroje)
- d) jazyk ako dorozumievací prostriedok (výučba cudzích jazykov, ich využitie, rozšírenosť)
- e) používanie spisovnej a nespisovnej formy jazyka

18. Masmédiá

- a) typy masovokomunikačných prostriedkov (printové a elektronické médiá, ich využitie, výhody a nevýhody)
- b) tlač (noviny, časopisy)
- c) rozhlas, televízia (obľúbené typy programov, sledovanosť rôznych typov programov)
- d) vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny i spoločnosti
- e) internet a jeho vplyv na človeka a spoločnosť

19. Mládež a jej svet

- a) charakteristika mladých (zovňajšok, móda, vnútorná charakteristika, záujmy)
- b) postavenie mladých v spoločnosti (práva a povinnosti, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny)
- c) vzťahy medzi rovesníkmi a generačné vzťahy (konflikty – príčiny, prejavy, dôsledky)
- d) príčiny a následky užívania alkoholu, fajčenia a drog
- e) predstavy mladých o budúcnosti (očakávania, túžby, obavy)

20. Zamestnanie

- a) typy povolání (fyzická a duševná práca), voľba povolania, jej motivácia
- b) trh práce (ponuka pracovných miest a nezamestnanosť, rekvalifikácia, žiadosť o zamestnanie, profesijný životopis, prijímací pohovor)
- c) pracovný čas a voľný čas (efektivita práce, nové technológie)
- d) pracovné príležitosti doma a v zahraničí, pracovné podmienky (mzda, sociálny systém)
- e) kariéra verzus rodinný život

21. Veda a technika v službách ľudstva

- a) život kedysi a dnes (výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje a pomôcky v domácnosti)
- b) pozoruhodné objavy a vynálezy vedy a techniky
- c) veda a technika v službách človeka
- d) zneužitie vedy a techniky (zbrane, závislosti, násilie, konzumná spoločnosť, civilizačné choroby)
- e) človek a veda a technika v budúcnosti (nahradenie učiteľa počítačom, deti a počítače, únik mozgov)

22. Vzory a ideály

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek, kritériá hodnôt
- b) človek, ktorého si vážim
- c) skutoční a literárni hrdinovia
- d) hrdinom sa človek nerodí, ale sa ním stáva (konanie človeka v hraničnej situácii)
- e) ja ako hrdina

23. Vzťahy medzi ľuďmi

- a) medziľudské vzťahy (v rodine a v škole, susedské, generačné)
- b) priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje), stretnutia, oslavy
- c) spoločenské problémy (vzťah spoločnosti a jednotlivcov k znevýhodneným skupinám)
- d) agresivita, vandalizmus, egoizmus, ľahostajnosť okolo nás (príčiny, dôsledky, postoje a reakcie ľudí)
- e) možnosti riešenia konfliktov

24. Slovensko

- a) krajina a obyvatelia
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom
- c) zvyky, tradície, konvencie
- d) stereotypy a predsudky
- e) miesto Slovenska v zjednotenej Európe

25. Krajina, ktorej jazyk sa učím

- a) krajina a obyvatelia
- b) miesto, ktoré by som rád navštívil
- c) osobitosti krajiny, zvyky, tradície a konvencie
- d) stereotypy a predsudky
- e) jej miesto vo svete

3. CIEĽOVÉ KOMPETENCIE

Cieľové kompetencie sú všeobecne formulované požiadavky na vedomosti a zručnosti, ktoré má mať žiak osvojené, ak chce štúdium talianskeho jazyka ukončiť maturitnou skúškou.

3.1 VŠEOBECNÉ KOMPETENCIE

Všeobecné kompetencie používateľa cudzieho jazyka zahŕňajú jeho vedomosti, zručnosti a praktické schopnosti, osobnú zainteresovanosť aj schopnosť učiť sa.

Žiak dokáže:

- získať nové vedomosti a rozvíja svoje schopnosti uvedomelo,
- uplatňovať vedomosti týkajúce sa zemepisných, hospodárskych, spoločensko-ekonomických a kultúrnych reálií,
- porovnávať reálie krajín, kde sa hovorí talianskym jazykom s reáliami vlastnej krajiny,
- správať sa v súlade s konvenciami príslušných krajín,
- uplatňovať získané vedomosti a schopnosti v každodennom živote,
- chápať potrebu celoživotného vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňa si ich,
- uplatňovať stratégie učenia sa cudzieho jazyka,
- uplatňovať osvojené vedomosti a rozvíjať svoje schopnosti v príprave na budúce povolanie.

3.2 KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ KOMPETENCIE

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa talianskym jazykom hovorí. Komunikačné jazykové kompetencie zahŕňajú:

3.2.1 Jazykové kompetencie

Žiak na úrovni B1 dokáže:

- ovládať jazyk dostatočne na to, aby sa dohovoria a aby sa vyjadroval s používaním dostatočnej slovnej zásoby len s určitou mierou váhania a opisných jazykových prostriedkov na také témy, akými sú rodina, koníčky a záujmy, práca, cestovanie a aktuálne udalosti, no obmedzená slovná zásoba spôsobuje opakovanie a príležitostné ťažkosti s formuláciou (upravené SERR, 2013, s. 111),
- komunikovať primerane správne v známych kontextoch; všeobecne ovláda gramatiku dobre, i keď badať vplyv materinského jazyka. Napriek chybám, ktorých sa dopúšťa, je jasné, čo chce vyjadriť (upravené SERR, 2013, s. 115),
- uvedomiť si vzťah slova k všeobecnému kontextu a vzťahy medzi lexikálnymi jednotkami (upravené SERR, 2013, s. 117),

- artikulačne zrozumiteľne vyslovovať, aj keď je niekedy evidentný cudzí prízvuk a objavujú sa príležitostné prípady nesprávnej výslovnosti (upravené SERR, 2013, s. 118),
- vytvoriť súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný (upravené SERR, 2013, s. 119).

Žiak na úrovni B2 dokáže:

- vyjadriť sa jasne a bez zjavných známkov nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol podať jasný opis, vyjadrovať názory a argumentovať bez nápadného hľadania slov, pričom používa niektoré zložité typy podradovacích súvetí (upravené SERR, 2013, s. 111),
- dobre ovládať gramatiku; príležitostne robí chyby alebo sa dopúšťa nesystematických omylov a ešte stále sa môžu objavovať nedostatky vo vetnej skladbe, no sú zriedkavé a často ich dokáže dodatočne opraviť. Nerobí chyby, ktoré by viedli k nedorozumeniu. (upravené SERR, 2013, s. 115),
- uvedomiť si vzťah slova k všeobecnému kontextu a vzťahy medzi lexikálnymi jednotkami (upravené SERR, 2013, s. 117),
- prirodzene vyslovovať a intonovať (upravené SERR, 2013, s. 118),
- vytvoriť jasne zrozumiteľný súvislý písomný text, ktorý sa riadi štandardným usporiadaním a členením do odsekov (upravené SERR, 2013, s. 119).

3.2.2 Sociolingválna kompetencia

Žiak na úrovni B1 dokáže:

- komunikovať v rôznych spoločenských pozíciách v bežných komunikačných situáciách,
- používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so sociokultúrnym úzom v taliansky hovoriacich krajinách,
- používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomiť si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správať (napr. prejavenie záujmu o druhého, výmena názorov, informácií, vyjadrenie obdivu, pohostinnosti, vyjadrenie poľutovania, ospravedlnenia, primerané používanie slov ďakujem, prosím, vyhýbanie sa neprimeranému sťažovaniu a nespokojnosti) (upravené SERR, 2013, s. 121, 123),
- uvedomiť si rozdiely jazykového registra (veľmi formálneho, formálneho, neformálneho, rodinného, intímneho).

Žiak na úrovni B2 dokáže:

- vyjadrovať sa s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo vo formálnych aj neformálnych funkčných štýloch, ktoré zodpovedajú danej situácii a osobám,
- vyjadrovať sa vhodne v konkrétnej situácii a vyhýbať sa závažným chybám vo formuláciách,
- zúčastniť sa diskusie s istým úsilím a prispievať k nej, aj keď ide o rýchlu alebo hovorovú reč. (upravené SERR, 2013, s. 121, 123).

3.2.3 Pragmatické kompetencie

Žiak na úrovni B1 dokáže:

- pružne využívať široký rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť (SERR, 2013, s.125),
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov (SERR, 2013, s.126),
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku (SERR, 2013, s.127),
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému (SERR, 2013, s.132),
- funkčne využívať jazykové prostriedky na získavanie informácií (napr. korešpondencia), na vyjadrenie názorov a postojov (súhlas, nesúhlas, presvedčenie, argumentácia), na vyjadrenie modality (povinnosť, schopnosť), vôle (túžby, zámery), emócií (radosť, uspokojenie, nevôľa, záujem, prekvapenie, rozčarovanie, strach) a etických zásad (ospravedlnenie, ľútosť, poľutovanie, pozdravenie, žiadosť, odmietnutie, začatie, udržiavanie a ukončenie rozhovoru).

Žiak na úrovni B2 dokáže:

- prispôbiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi jazykového prejavu a dokáže si zvoliť vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam (SERR, 2013, s.125),
- začať diskusiu, vhodne sa do nej zapojiť a ukončiť ju, keď to potrebuje, aj keď nie vždy obratne (SERR, 2013, s.126),
- účinne využívať rozličné spájacie výrazy tak, aby vystihol vzťah medzi jednotlivými myšlienkami (SERR, 2013, s.127),
- spoľahlivo odovzdať podrobné informácie (SERR, 2013, s.132).

4. KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.1 RECEPTÍVNE ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.1.1 Počúvanie s porozumením

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	<p>Žiak dokáže porozumieť jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach, identifikuje všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná so všeobecne známym prízvukom. Dokáže porozumieť hlavným myšlienkam podaným spisovným jazykom na známe témy, s ktorými sa pravidelne stretáva v práci, v škole, vo voľnom čase, vrátane krátkych rozprávání (upravené SERR, 2013, s. 68).</p>	<p>Žiak dokáže porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa bežne stretáva v školskom prostredí, osobnom a spoločenskom živote. Iba mimoriadny hluk v okolí, neadekvátna štruktúra prejavu alebo aj používanie idiómov ovplyvňuje jeho schopnosť porozumieť. Dokáže pochopiť hlavné myšlienky vetne a jazykovo zložitej reči na konkrétne aj abstraktné témy, ktoré sú podané v spisovnom jazyku. Dokáže sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami (upravené SERR, 2013, s. 68).</p>
Cieľové požiadavky	<p>Žiak rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prejavu ako celku, téme a hlavnej myšlienke, – podstatným a špecifickým informáciám, vie rozlíšiť hovoriacich, – jednoduchým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy) v primeranom tempe reči a v štandardnom jazyku, – kratšiemu jednoduchšiemu prejavu naratívneho charakteru (zážitok, príbeh), – podstatným informáciám v jednoducho členených prednáškach, ak mu je tematika známa a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a zreteľne, – podstatným informáciám rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70). 	<p>Žiak rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podstatným a špecifickým informáciám, vie rozlíšiť hovoriacich, identifikovať ich názory a stanoviská, – dlhšiemu a náročnejšiemu prejavu naratívneho a umeleckého charakteru, vie odhadnúť postoje, názory a náladu rečníkov, – podstatným informáciám obsahovo a jazykovo náročnejších prednášok prednesených v bežnom tempe reči a v štandardnom jazyku, – väčšine rozhlasových dokumentárnych programov a väčšine ostatných nahraných alebo vysielaných zvukových materiálov podaných v spisovnom jazyku a dokáže identifikovať náladu a tón hovoriaceho (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

4.1.2 Čítanie s porozumením

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	Žiak dokáže na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty o témach vzťahujúcich sa na oblasť jeho záujmu (upravené SERR, 2013, s. 71).	Žiak dokáže čítať do značnej miery samostatne, prispôsobuje svoju techniku čítania rôznym textom a účelom, pričom sa dobre orientuje pri výbere vhodných referenčných materiálov. Má širokú aktívnu slovnú zásobu na čítanie, ale málo frekventované idiómy mu môžu spôsobovať určité ťažkosti (upravené SERR, 2013, s. 71).
Cieľové požiadavky	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> – získať informácie z primerane náročných textov (tabuľky, grafy, oznamy, nápisy, a inzeráty) a vhodne používať stratégie čítania, – porozumieť obsahu jednoduchšieho autentického textu, – pochopiť tému a hlavnú myšlienku primerane náročného textu, – nájsť a pochopiť dôležité informácie v bežných materiáloch, akými sú napríklad listy, návody, novinové články, brožúry a krátke úradné dokumenty, – rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v jednoduchšom texte s jasnou a logickou štruktúrou, – odhadnúť význam neznámych slov na základe kontextu v jednoduchšom texte, – zachytiť a pochopiť logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov (upravené SERR, 2013, s. 71 – 73). 	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> – získať informácie z bežných textov (tabuľky, grafy, oznamy, nápisy, a inzeráty) a vhodne používať stratégie čítania, – čítať a porozumieť rôznym textom informatívneho charakteru (pracovné návody a prospekty) a primerane náročným populárno-vedeckým textom, – pochopiť tému a hlavnú myšlienku obsahovo i jazykovo náročnejšieho textu, – vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych náročnejších textoch, – rozlíšiť v texte zámer, postoj a pocity autora a ostatných zúčastnených, – odhadnúť význam neznámych slov v náročnejšom texte a pružne meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania, – pochopiť logickú štruktúru náročnejšieho textu aj na základe lexikálnych a gramatických prostriedkov (upravené SERR, 2013, s. 71 – 73).

4.2 PRODUKTÍVNE ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.2.1 Ústny prejav

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	<p>Žiak dokáže pomerne plynulo podať jednoducho formulovaný súvislý opis jednej z mnohých oblastí jeho záujmu, pričom ho prezentuje ako lineárny sled myšlienok (upravené SERR, 2013, s. 60).</p>	<p>Žiak dokáže podať jasný a systematicky rozvinutý opis a prezentáciu so zvýraznením hlavných myšlienok a uvedením podrobností. Dokáže vytvoriť jasný a podrobný opis a vyjadrovať sa zrozumiteľne na rôzne témy, ktoré majú vzťah k jeho predmetu záujmu, rozvádza myšlienky a dopĺňa ich o argumenty a vhodné príklady (upravené SERR, 2013, s. 60).</p>
Cieľové požiadavky	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – predniesť krátky monológ na určitú tému, – opísať obrázky, mapy, diagramy, porovnať ich a vysvetliť súvislosti, – stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, plány, činnosti, – opísať svoje sny, nádeje a ambície, – opísať udalosti, či už reálne alebo vymyslené, – vyrozprávať príbeh (upravené SERR, 2013, s. 60 – 61). 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – predniesť jasný, podrobný opis na široký okruh tém s ohľadom na formálnosť prejavu, – vysvetliť svoj názor na aktuálny problém s uvedením výhod a nevýhod rozličných prístupov, – opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vysvetliť súvislosti medzi nimi – vyjadriť vlastné pocity, názory a postoje, – interpretovať obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim, – dostatočne jasne, precízne a spontánne predniesť oznámenia týkajúce sa všeobecných tém (upravené SERR, 2013, s. 60 – 62).

4.2.2 Písomný prejav

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	<p>Žiak dokáže napísať jednoducho členený súvislý text na celý rad známych tém vo svojej oblasti záujmu spájaním jednotlivých krátkych prvkov do lineárneho sledu (upravené SERR, 2013, s. 63).</p>	<p>Žiak dokáže napísať jasný, podrobný text na celý rad tém vzťahujúcich sa na jeho oblasť záujmu, pričom syntetizuje a vyhodnocuje informácie a argumenty z celého radu zdrojov (upravené SERR, 2013, s. 63).</p>
Cieľové požiadavky	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opísať predmet, miesto, osobu, – opísať svoj zážitok, svoje pocity a reakcie v jednoduchom súvislom texte, – napísať naratívny text, – napísať krátku správu, oznámenie, odkaz, ospravedlnenie, – napísať krátky súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov (upravené SERR, 2013, s. 63 –64). 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – napísať jasný a podrobný opis na celý rad tém (opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť), – opísať skutočnú alebo vymyslenú udalosť (rozprávanie, príbeh) v jasne štruktúrovanom a koherentnom celku, – napísať súvislý slohový útvar, v ktorom vyjadruje vlastné názory a pocity, – napísať rozsiahlejší obsahovo a jazykovo náročnejší slohový útvar s využitím argumentácie, porovnávania (upravené SERR, 2013, s. 63 – 64).

4.3 INTERAKTÍVNE ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.3.1 Ústna interakcia

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	<p>Žiak dokáže s istou dávkou sebadôvery komunikovať o známych i menej bežných záležitostiach vzťahujúcich sa na jeho osobné a profesijné záujmy. Dokáže získavať, odovzdávať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému. Dokáže využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania. Dokáže sa bez prípravy zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť svoje názory a vymieňať si informácie o témach, ktoré sú mu známe, ktoré sú pre neho osobne zaujímavé alebo sa vzťahujú na každodenný život (napríklad rodina, záľuby, práca, cestovanie a aktuálne udalosti) (upravené SERR, 2013, s. 76).</p>	<p>Žiak dokáže používať jazyk plynulo, presne a efektívne vo veľkom rozsahu všeobecných, akademických alebo tém na voľný čas a jasne vyjadruje vzťahy medzi myšlienkami. Dokáže komunikovať spontánne a gramaticky správne bez toho, aby musel obmedzovať rozsah toho, čo chce povedať a volí taký stupeň formálnosti, ktorý zodpovedá daným okolnostiam. Dokáže sa zúčastniť na interakcii spôsobom, ktorý mu umožňuje viesť bežný rozhovor s rodenými hovoriacimi a udržiavať s nimi konverzáciu bez toho, aby to pre niektorého účastníka komunikácie znamenalo zvýšené úsilie. Dokáže vyjadriť, akú dôležitosť pripisuje udalostiam a zážitkom, dokáže jasne vysvetliť a obhájiť názory pomocou vhodných argumentov (upravené SERR, 2013, s. 76).</p>
Cieľové požiadavky	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – reagovať na podnety jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii, – začať, udržiavať a ukončiť rozhovor, – vyjadriť a reagovať na pocity, – vyjadriť svoje presvedčenie, názor, súhlas alebo nesúhlas a požiadať iných účastníkov rozhovoru, aby tak urobili, – vyjadriť svoje myšlienky a názor aj na abstraktné témy, napr. o hudbe, knihe alebo filme, – zvládnuť väčšinu komunikačných aj menej rutinných situácií, ktoré môžu vzniknúť počas cestovania alebo v obchodoch, – správne reagovať na repliky partnera v prirodzených a simulovaných situáciách (napr. u lekára), – získať podrobnejšie informácie, požiadať o usmernenia a riadiť sa nimi (upravené SERR, 2013, s.76 –84). 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – participovať na diskusii s ohľadom na stupeň jej formálnosti, – vyjadriť svoje myšlienky a názory, presvedčivo prezentovať svoje argumentačné línie, – prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoju výpoveď, – spontánne reagovať v rôznych komunikačných situáciách, ktoré môžu vzniknúť v cudzojazyčnom prostredí (upravené SERR, 2013, s. 76 – 84).

4.3.2 Písomná interakcia

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	Žiak dokáže poskytovať informácie a myšlienky na konkrétne i abstraktné témy, pomerne presne kontrolovať informácie, pýtať sa na problémy alebo ich vysvetľovať. Dokáže písať súkromné listy a odkazy, vyžiadať si alebo poskytnúť jednoduché informácie a vysvetliť, čo považuje za dôležité (upravené SERR, 2013, s. 85).	Žiak dokáže presvedčivo vyjadrovať nové informácie a názory v písomnej forme a oznamovať ich iným (upravené SERR, 2013, s. 85).
Cieľové požiadavky	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> – napísať primerane náročný súkromný list opisujúci skúsenosti, pocity a udalosti, – napísať kratší úradný list (napr. žiadosť o informáciu, sprievodný list, krátka správa), ktorý obsahuje požiadavky a informácie, pričom zrozumiteľne vyjadruje dôležité body (upravené SERR, 2013, s. 85 – 86). 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> – napísať listy vyjadrujúce stupne emócie a zdôrazňujúce osobnú dôležitosť udalostí a skúseností a vo svojej odpovedi dokáže reagovať na novinky a názory pisateľa listu (upravené SERR, 2013, s. 85).

4.4 MEDIAČNÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	V mediačných procesoch sa žiak nezaobera vyjadrovaním vlastných názorov, ale pôsobí ako sprostredkovateľ medzi hovoriacimi zvyčajne používajúcimi rozličné jazyky, ktorí nie sú schopní sa dorozumieť priamo (upravené SERR, 2013, s. 89).	
Cieľové požiadavky	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> – zhrnúť a sprostredkovať hlavnú myšlienku hovoreného alebo písomného textu v cudzom jazyku. 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> – sprostredkovať informácie týkajúce sa situácií, ktoré môžu nastať v rodine, v škole, počas cestovania alebo v obchode.

5. JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY

Nasledujúce príklady slúžia na ilustráciu funkcií jazykových prostriedkov. Príklady uvádzané pri jednotlivých gramatických javoch zdôrazňujú funkčnosť gramatických štruktúr.

5.1 ZVUKOVÁ ROVINA

Žiak na úrovni B1 vyslovuje zreteľne a zrozumiteľne, nepresnosti vo výslovnosti a prízvuk materinského jazyka nenarušujú komunikáciu. Žiak na úrovni B2 má zreteľnú a prirodzenú výslovnosť s ojedinelými nepresnosťami.

Žiak:

- správne vyslovuje samohlásky (krátka a dlhá výslovnosť),
- ovláda výslovnosť spoluhlások (c, g, z, s, gn, gli, sc),
- dokáže správne vyslovovať zdvojené spoluhlásky.

5.2 PRAVOPISNÁ A GRAFICKÁ STRÁNKA

Žiak dokáže:

- graficky zaznamenať súvislý text týkajúci sa známych tematických oblastí,
- zachytiť zdvojené spoluhlásky a správne ich zaznamenať,
- graficky zaznačiť nevyslovené hlásky (h, i – ciao, hotel, hanno, chilo, ghepardo),
- označiť elíziu (vypúšťanie koncovkej samohlásky) pomocou apostrofu.

5.3 SLOVNÁ ZÁSoba

Žiak má dostatočnú slovnú zásobu, aby sa bez problémov dokázal vyjadriť k témam z každodenného života, porozumieť ústnemu prejavu a písaným textom obsahujúcim aj neznáme výrazy, ktorých význam je možné odhadnúť z kontextu alebo situácie. Má osvojené frekventované jazykové prostriedky a ustálené frazeologické jednotky.

Žiak:

- rozozná kategórie v rámci jednotlivých slovných druhov,
- ovláda spôsoby tvorenia slov, napr. odvodzovaním (predpony, prípony) – passare – sorpassare, cambiare – cambiamento skladaním – fuoristrada, senz'atetto, pallavolo, skracovaním – frigorifero – frigo, fotografia – foto,
- vie používať synonymá, antonymá, homonymá,
- vie používať frekventované frazeologizmy,
- vie vysvetliť význam slov pomocou výkladu, opisu, synonyma, prekladu,
- vie používať slovníky a príručky,
- vie používať frekventované skratky,
- dokáže pochopiť viacvýznamové slová na základe kontextu či situácie.

5.4 MORFOLÓGIA A SYNTAX

Žiak vie prakticky používať základné formy a funkcie gramatických konštrukcií v kontexte. Ovláda základné rozdiely medzi gramatickým systémom materinského a cudzieho jazyka. Používa gramatické javy správne, najmä v predvídateľných situáciách, prípadné chyby nebránia v komunikácii.

Žiak na úrovni B2 vie prakticky používať zložitejšie gramatické konštrukcie v kontexte.

Prípadné nedostatky vie opraviť. Chyby vo vyjadrovaní nespôsobujú nedorozumenie.

5.4.1 Morfológia

Člen

- Určitý člen

- *v mužskom rode, jednotnom aj množnom čísle*

il ragazzo – i ragazzi lo studente – gli
studenti lo zio – gli zii l'occhio – gli occhi

- *v ženskom rode, jednotnom i množnom čísle*

la ragazza – le ragazze
l'amica – le amiche

- Neurčitý člen

- *v mužskom rode, v jednotnom čísle*

un ragazzo
uno studente
uno zio
un occhio

- *v ženskom rode, v jednotnom čísle*

una ragazza
un'amica

- Delivý člen

- *v jednotnom čísle pre označenie časti celku*

Mi porti **del** formaggio.

- *v množnom čísle pre vyjadrenie neurčitého množstva (náhrada za neurčitý člen) Sono dei*

ragazzi italiani. Ho visto **dei** bambini al parco.

- Vypustenie člena

- *pri menách osôb a názvoch miest*

Sono di Milano.

Gianni lavora in banca.

- **pri osloveniach**
ArrivederLa, professore.
Buon giorno, dottore.
- **v nápisoch**
Ristorante.
Parcheggio vietato.
- **v doplnku, pri vyjadrení národnosti alebo zamestnania**
Giulia è italiana. Michele è medico.

Člen v taliančine

Určitý, neurčitý, partitívny a jeho náhrada v slovenčine. Zvláštne prípady použitia člena určitého a neurčitého v platnosti vyjadrenia približnosti a intenzifikácie javu. Alternatívne formy neurčitého člena v pluráli. Spájateľnosť členov s predložkami (preposizioni articolate).

Podstatné mená

• Rod podstatných mien

– mužský rod (M)
O – fratello

mercato

E – presidente

pane | – ženský rod (F)
A – donna

cucina

E – madre

classe |
|--|---|

• Číslo podstatných mien

– jednotné číslo
M il fratello

lo zaino

l'albergo

F la donna

la madre | – jednotné číslo
i fratelli

gli zaini

gli alberghi

le donne

le madri |
|---|--|

- Podstatné mená, ktoré v množnom čísle nemenia svoj tvar
 - *podstatné mená s označeným prízvukom*: la città, la bontà, il caffè
 - *skrátene podstatné mená*: la foto, la bici, la moto
 - *podstatné mená zakončené na spoluhlásku*: il film, il bar, il tram
- Pád (vyjadrenie pádových vzťahov pomocou predložiek)
 - *di*: i capelli di Maria, il colore del vestito
 - *a*: Telefono a Giorgio. Scriviamo agli amici.

Substantíva a ich gramatické kategórie:

- Rod, číslo, pád. Rozdielnosť medzi taliančinou a slovenčinou v otázke gramatického rodu a pádu: dva rody a štyri pády v taliančine oproti trom rodom a šiestim pádom v slovenčine. Neexistencia pádových koncoviek v taliančine a jej kompenzácia voľnou spájateľnosťou predložiek s viacerými pádmi pri vytváraní predložkových väzieb na vyjadrovanie pádových vzťahov ako prirodzený dôsledok daného javu.
- Plurál substantív zakončených na -co, -go, -cia, -gia; duplicitná forma plurálu niektorých podstatných mien a jej obrazné a iné stylistické využitie (avere alle calcagna, stendere le cuoia; le ossa (ossatura), le dita (nell'insieme)).
- Otázka tvorenia plurálu a určovania rodového ukazovateľa pri kompozitách v závislosti od typu jednotlivých komponentov: l'arcobaleno, la madreperla, il capofamiglia, il capocuoco, il capostazione, la caposquadra, il pellerossa, il bassorilievo, l'accendisigari, il battibecco, il cacciavite, l'andirivieni, il pomodoro, il senzatetto, la sottoveste a i.
- Zvláštne postavenie a použitie substantív "di genere comune": il/la pediatra, un/un'autista, il/la pianista, il/la suicida, il/la nipote, un/un'agente a i.
- Podstatné mená singularia tantum a pluralia tantum.
- Tvorenie ženského rodu. Prechýľovanie ako zvláštny fenomén uplatňujúci sa pri kategórii podstatných mien životných na ich rozlíšenie podľa pohlavia a na označenie ženskej profesie a sociálneho postavenia žien. Zvláštne typy prechýľovania: genero – nuora, fuco – ape, il leopardo femmina. Moderné tendencie uplatňujúce sa pri prechýľovaní v oblasti tradičných mužských profesií a funkcií: sindaco, cosmonauta, presidente, vigile, deputato a i.
- Invariabilné podstatné mená

- Výrazná odlišnosť ich kategorizácie v taliančine a slovenčine. Gramatická závislosť od nadradeného slova. Jednovýchodné a dvojevýchodné. Syntaktické funkcie adjektív: atributívna, predikatívna. Elízia a apokopa pri niektorých adjektívach v postavení pred determinovaným slovom (sant'Antonio, san Marco, san (santo) Zaccaria).
- Tvorenie plurálu – nepravidelnosti a invariabilnosť pri jednotlivých slovách typu pari, dispari, rosa, blu, najmä však pri adjektívnych kompozitách: rosso fuoco, verde bottiglia, antinebbia, perbene, dappoco a i.
- Stupňovanie vlastnostných adjektív.
- Nepravidelné formy stupňovania.
- Komparatív a spôsoby jeho tvorenia: di maggioranza, di minoranza, di uguglianza.
- Superlatív absolútny a relatívny.
- Zvláštnosti sufixu -issimo, -a: jeho široké a populárne rozšírenie v substantiválnom použití: occasionissima, canzonissima a i.
- Iné spôsoby vyjadrenia absolútného superlatívu: prefixálne, reduplikácia, perifráza (arcinoto, stragrande, superricco, pieno pieno, vecchio decrepito a i.
- Kategória tzv. determinatívnych (určovacích) adjektív v taliančine, do ktorej patria aj číslovky a niektoré druhy zámen.
- Privlastňovacie adjektíva: ich použitie s členom a bez člena. mio, tuo, suo, nostro, vostro, loro, altrui, proprio.
- Deiktická funkcia ukazovacích adjektív: questo, codesto, quello, stesso, medesimo, tale.
- Neurčité zámená: ogni, ciascuno, qualunque, qualsiasi, qualsivoglia, nessuno, qualche, alcuno, taluno, certuno, tale (una tale signorina), poco, alquanto, molto, troppo, altrettanto, tutto, altro, diverso, vario.
- Opytovacie adjektíva a ich funkcie.
- Číslovky ako početná skupina determinatívnych adjektív, ich ortografia a delenie. Rímske číslice. Použitie základných a radových adjektívnych čísloviek v taliančine.
- Ostatné kategórie daného typu adjektív: zlomky, násobné, rozčleňovacie, hromadné.
- Vzťahové prídavné mená.
- Proces substantivizácie prídavných mien.

Zámená

- Osobné zámená neprízvučné

3.pád

Devo telefonargli.

Posso dar**Le** un consiglio?

4.pád

Dobbiamo chiamar**lo** subito. Dove sono i ragazzi? **Li** cerchiamo.

- Osobné zámená prízvučné
Cerco **te**, non **lei**. Questi fiori sono per **te**.

- Postavenie osobných zámen pri imperatívne

tykanie

Portami quel libro, per favore!

Mostraci le foto!

Spiegamelo!

Non farlo!

vykanie

Mi porti la lista, per favore!

Mi dica!

Ce lo racconti!

Non **lo** faccia!

- Privlastňovacie zámená
 - *tvary*: la mia casa, il tuo libro, le nostre amiche, le sue sigarette, la sua macchina
 - *vypustenie určitého člena pred privlastňovacím zámenom*
 - *pri oslovení*: mamma mia!
 - *po slovese essere v prísudkovom postavení*: Questa macchina è sua.
 - *pred podstatným menom, ktoré vyjadruje príbuzenský vzťah (len v jed. čísle)*
mio fratello, tua madre, sua sorella
- Opytovacie zámená
 - *che, quale, come*: **Che** giorno è oggi?
Quale vino preferisci: bianco o rosso?
Come ti chiami?
- Vzťažné zámená
 - *che, il quale, cui*: Il dolce **che** hai preparato era ottimo.
 - *quello che*: Dice sempre **quello che** pensa.
- Zvratné zámeno
 - *neprízvučné si*: Di solito **si** alza alle sette. Ancora **si** fermano un momento in banca.

- Zámenná častica **ne**

- *v spojení s číslovkami*: **Ne** prendo tre chili.
- *v spojení vyjadrujúcom množstvo*: **Ne** conosco tanti.
- *ako zastúpenie predložky di + pod. meno, zámeno, príslovka*:
Non **ne** so niente. Dobbiamo parlar**ne**.

- Osobné zámená podmetové a predmetové. Podmienky použitia prízvuchných a neprízvuchných foriem. Tzv. onikanie v taliančine: tretia osoba zámena ženského rodu Lei uplatnená pri oslovení aj vo vzťahu k mužom pri vykaní.
- Privlastňovacie zámená – ich formálna zhoda s privlastňovacími adjektívami, avšak v odlišnej funkcii so samostatným použitím: le mie aspirazioni sono diverse delle tue.
- Ukazovacie zámená – knižný charakter ukazovacích zámen questi, quegli vo funkcii podmetu vzťahujúcich sa na osobu mužského rodu v sg. a ich formálna blízkosť s plurálovou formou adjektíválnych zámen questo, quello: questo è un brav'uomo; quegli crede di ingannarci (questi ragazzi sono bravi; quegli uomini mi danno fastidio).
- Ostatné ukazovacie zámená: questo, quello, codesto, stesso, medesimo, costui, costei, costoro, colui, colei, coloro, ciò.
- Vzťažné zámená. Univerzálne použitie vzťažného zámena *che* oproti tvarom *il quale, la quale, i quali, le quali* (len vo funkcii podmetu).
- Opytovacie zámená: chi, che, quale, quanto.
- Neurčité zámená: uno, qualcuno, ognuno, chiunque, chichessia, qualcosa, alcunché, niente, nulla, altri.

Číslovky

- Základné

- *tvary*: uno, sette, undici, quindici, venti, centotrenta, novecento, centomila, cinquecentomila, due milioni, un miliardo
- *používanie*: lezione undici, pagina ventitré, un milione di corone, alle otto di sera

- Radové

- *tvary*: il primo piano, la seconda strada a destra, a prima vista, la prima classe
- *používanie*: la terza volta, il sedicesimo secolo, la Seconda guerra mondiale, prima visione, primo ministro

- Zlomky

2/3 due terzi, 3/4 tre quarti, 2/5 due quinti

Slovesá

- Tvorenie a používanie slovesných spôsobov a časov sloves
 - *pravidelných – 1. triedy typu „parlare“*
 - *pravidelných – 2. triedy typu „prendere“*
 - *pravidelných – 3. triedy typu „aprire“ a capire“*
 - *frekventovaných nepravidelných*
 - *zvratných*
 - *pomocných a modálnych*
- Oznamovací spôsob
 - *rod činný*: Paolo chiama Maria.
 - *rod trpný*: Maria è chiamata da Paolo.
- Prítomný čas (presente) napr. Nino studia tutta la sera.
- Jednoduchý budúci čas (futuro semplice) napr. Domani andrò dal meccanico.
- Minulý čas zložený (passato prossimo) napr. I turisti hanno visitato il museo. Siamo arrivati tardi alla stazione.
- Imprefektum (imperfetto) napr. Da bambino suonava il violino.
- Predminulý čas (trapassato prossimo) napr. Il cane sentiva che qualcuno si era avvicinato.
- Rozkazovací spôsob (imperativo) napr. Rispondimi! Raccontacelo! Non parlare! Vada dritto! Faccia presto! Non ci vada!
- Podmieňovací spôsob
 - *Prítomný*: Anche noi andremmo in Italia. Ti aiuterebbero volentieri.
- Konjunktív
 - *Prítomný*: Penso che sia una cosa facile.
- Najdôležitejšie väzby sloves s predložkami – riuscire a fare, pensare di partire, andare a fare, cominciare a studiare, finire di leggere, partire per Firenze, dimenticare di prendere, decidere di andare
 - *zhoda prídastia minulého s predmetom*:
Non li abbiamo visti stamattina.
Ecco la frutta. L'ho comprata oggi.
 - *verbonominálne väzby*: fare il bucato, fare la spesa, fare il bagno, prendere il treno, prendere il sole, prendere la multa

Sloveso ako syntaktické centrum vety a jeho gramatické kategórie.

- a) slovesný rod: činný, trpný (forma attiva, passiva)
- b) spôsob: modo (indicativo, congiuntivo, condizionale, imperativo)
- c) čas: tempo (contemporaneità, anteriorità, posteriorità)
- d) vid (dokonavý, nedokonavý): aspetto (momentaneo, durativo)

- Dôležitosť imperfekta ako jediného explicitného spôsobu vyjadrenia nedokonavosti vidu v taliančine v minulom čase.

e) osoba: persona (prima, seconda, terza)

- Slovesá: predikatívne, sponové, predmetové, bezpredmetové, prechodné, neprechodné (tranzitívne, netranzitívne).
- Tri slovesné konjugácie v taliančine: -are, -ere, -ire. Časovanie pomocných a modálnych slovíes.
- Nepravidelné časovanie najfrekvencovanejších slovíes bežného použitia v prítomnom čase.
- Budúci čas jednoduchý a zložený: futuro semplice e anteriore.
- Hypotetické funkcie budúceho času: jednoduchého na prezentáciu hypotézy v prítomnosti, zloženého na vyjadrenie pravdepodobnosti vzťahujúcej sa na minulosť (secondo me sarà malato).
- Imperatív: funkcia, tvorenie, nepravidelnosti. Inkluzívna forma imperatívu.
- Zdvorilé formy imperatívu adresované jednej a viacerým osobám.
- Záporná forma imperatívu.
- Kondicionál, funkcia, mechanizmus tvorenia.
- Jednoduchý kondicionál v platnosti: vyjadrenia splniteľnej podmienky; ako „formula di cortesia; v ustálených spojeniach; hypotetická mienka viažuca sa na prítomnosť“.
- Zložený kondicionál v platnosti: vyjadrenie nesplniteľnosti deja tak v prítomnosti, ako aj v budúcnosti a jeho nenaplnenie v minulosti; vyjadrenie hypotetickej mienky vo vzťahu k minulosti; funkcia „futuro nel passato“.
- Zložitý systém minulých časov v taliančine a jeho uplatnenie v jazykových prehovoroch. Passato prossimo a passato remoto (blízky a ďaleký minulý čas) ako dva časy explicitného vyjadrenia ukončenosti deja.
- Imperfektum a jeho funkcie: typický naratívny spôsob interpretácie dejov v minulosti; opis prostredia, osoby, situácie v dejoch minulých; paralelnosť prebiehania dvoch minulých dejov; vyjadrenie deja v jeho trvaní a opakovaní; „contemporaneità nel passato“ v rámci

časovej súslednosti.

- Základné funkcie trapassata prossima a trapassata remota: vyjadrenie deja, ktorý v časovom horizonte prebehol pred iným dejom minulým. Limitované použitie trapassata prossima vo vedľajších vetách časových. Autonómne použitie trapassata prossima v jednoduchých pri akcentovaní časovej vzdialenosti deja.
- Konjunktív ako slovesný spôsob nekategorickej interpretácie deja, zvažovania, pochybnosti, povzbudenia, želania a jeho náhradné formy v slovenčine: mechanizmus tvorenia, podmienky jeho použitia.
- Konjunktív prítomný, minulý, imperfekta a trapassata. Súslednosť časov pri konjunktíve.

Neurčité slovesné tvary

Gerundium prítomné, jeho funkcie a náhrada v slovenčine.

Gerundium minulé, jeho funkcia a náhrada v slovenčine.

Infinitív prítomný a minulý. Miesto použitia infinitívu minulého.

Príslovky

- Tvorba

chiaro – chiara – chiaramente
veloce – veloce – velocemente
facile – facilmente
particolare – particolarmente

- Stupňovanie prísloviek

- **pravidelné:** velocemente – più velocemente – il più velocemente
tardi – più tardi – il più tardi
- **nepravidelné:** bene – meglio – benissimo/meglio di tutti

- Klasifikácia prísloviek

- **miesta:** qui, lontano, qui vicino
- **času:** adesso, subito, ora, mai, poi, oggi, domani
- **spôsobu:** bene, male, facilmente, fortemente
- **príslovky určujúce množstvo:** poco, molto, tanto, troppo, assai
- **potvrdzujúce príslovky:** sicuramente, certamente, davvero
- **príslovky pochybnosti:** forse, probabilmente

– Príslovky pôvodné, odvodené, zložené.

– Typy prísloviek a adverbialných výrazov: miesta, času, spôsobu, miery, príčiny.

– Talianske adverbiá vyjadrujúce pochybnosť, mienku, negáciu, súhlas. Opytovacie príslovky:
come? dove? quando? perché? quanto?

– Stupňovanie adverbií odvodených od adjektív.

Predložky

- *predložky určujúce miesto*: a Roma, in Italia, a scuola, in ufficio, sulla strada, in piazza, in giardino
 - *predložky vyjadrujúce vlastnícky vzťah*: la macchina di Gino, gli occhiali di Paola
 - *predložky vyjadrujúce časový vzťah*: Lavora qui da tre anni. Finiamo fra venti minuti.
 - *predložky vyjadrujúce spôsob*: Sono tornati in fretta. Abbiamo ascoltato con molta attenzione.
 - *predložky vyjadrujúce prostriedok*: Non posso dirtelo per telefono.
 - *predložky vyjadrujúce účel*: Siamo qui per parlare di queste cose.
- Predložkové väzby so slovesom
 - *slovesá, ktoré nepoužívajú predložku*: Possiamo partire. Sento rumori.
 - *predložka a*: Cominciamo a studiare la lingua italiana.
 - *predložka di*: Spesso dimentica di chiudere la finestra.
 - *predložka da*: Prendiamo qualcosa da bere.
 - Zložené predložky
 - vicino a, davanti a, fino a, oltre a, invece di, prima di
 - Spájanie predložiek s určitým členom (preposizioni articolate)
 - Predložky di, da, a, in, su
 - Lavora dalla mattina alla sera.
 - Ci siamo divertiti sulla spiaggia.
 - Luigi è appena tornato dalla scuola.

Invariabilné slová vyjadrujúce (ako jediné po zániku pádových koncoviek) vzťahy medzi slovami. Tzv. preposizioni articolate. Viacfunkčnosť talianskych predložiek. Rozdelenie predložiek: primárne, sekundárne, jednoduché, zložené, predložkové výrazy

Spojky

- *prirad'ovacie spojky*: Questo vestito è bello **ed** elegante.
- *podrad'ovacie spojky*: Oggi non vengo **perché** sono impegnata.
Quando finiamo il lavoro, andiamo al cinema.

Delenie prirad'ovacích spojok v taliančine: zlučovacie, vylučovacie, odporovacie, korelatívne, tzv. vysvetľovacie, konkluzívne. Ich použitie.

Podrad'ovacie spojky a ich mnohoraké delenie v taliančine.

Častice

- *uvádzacie slová*: ecco, dunque, comunque
- *zámenné častice*: ne, ci, la

Citoslovčia

- oh!, ecco! ci siamo! puh!

Funkcia, typy, syntaktická nezávislosť na jednej strane, významová determinovanosť textom na strane druhej.

5.4.2 Syntax

Jednoduchá veta

- Slovosled jednoduchej oznamovacej vety
Paolo ascolta la radio tutta la sera.
Adesso passiamo vicino al Colosseo.
Voglio raccontarvi una storia interessante.
- Postavenie podstatného a prídavného mena
napr. un libro interessante
una signora gentile
un piatto semplice **ALE** un bel ragazzo
- Zdôraznenie predmetu
I piatti **li** possiamo lavare più tardi.
L'italiano **lo** studio da tanti anni.
- Zápor
Oggi **non** lavoro.
Non ti ascoltano.
Non mi piacciono gli spinaci.
Non studiano **mai**.
Non mangia **nemmeno** lui.
Nemmeno lui mangia.
- Porovnávanie
Milano è più grande **di** Firenze.
Sono più alta **di** lei.
Per me è più bello leggere **che** seguire la TV.
Questo libro è più utile **che** divertente.

Súvetie

- Prirad'ovacie súvetia
Maria legge un giornale a la sua amica telefona.
Prima mangiamo qualcosa e dopo andiamo al cinema.
- Podrad'ovacie súvetia
 - *s vedl'ajšou vetou podmetovou*: È chiaro che lui ci risponderà.
 - *s vedl'ajšou vetou predmetovou*: Sappiamo che è molto difficile.
 - *s vedl'ajšou vetou prívlastkovou*: Ti piacciono i fiori che ti ho portato?
 - *s vedl'ajšou vetou príslovkovou*: Possiamo fermarci dove ci pare.
 - *s vedl'ajšou vetou časovou*: L'ho visto mentre saliva in macchina.
 - *s vedl'ajšou vetou účelovou*: Siamo venuti per salutarti.
 - *s vedl'ajšou vetou dôvodovou*: Visto che stava male non è venuto alla riunione.
- Krátenie viet pomocou príchastia minulého
Arrivata a casa, ha acceso la radio.
Finita la lezione, i ragazzi sono andati a mangiare.
- Podmienkové súvetie
Se vieni, ti preparo una cena.
Se verrai, non ti pentirai.
- Časová súslednosť
 - *súčasnosť*: Ieri mi ha detto che voleva tornare.
 - *predčasnosť*: Ci ha annunciato che aveva vinto il concorso.

Subjekt – slovné druhy vystupujúce vo funkcii subjektu. Postavenie subjektu vo vete.

Predikát: verbálny, nominálny. Tzv. complemento predicativo del soggetto a dell'oggetto.

Rozvíjacie vetné členy

- atribút, prístavok (apposizione), complemento di specificazione, complemento di denominazione, complemento di qualità
- Nepriamy predmet (complemento oggetto diretto)
- Nepriamy predmet (complemento oggetto indiretto): complemento di termine
- Nepriamy predmet: complementi di: luogo, tempo
- Nepriamy predmet: complementi di: modo, mezzo, causa, limitazione
- Nepriamy predmet: complementi di: fine, compagnia, d'agente e di causa efficiente
- Nepriamy predmet: complementi di: vantaggio o svantaggio, privazione o abbondanza

- Nepriamy predmet: complementi di: paragone, argomento, colpa, pena

Klasifikácia jednoduchej vety podľa obsahu

frase enunciativa (affermativa o negativa), volitiva, interrogativa, esclamativa

Syntax zloženej vety (súvetia) – La sintassi della frase complessa (del periodo)

Parataxa, hypotaxa.

Parataktické spojenie viet do súvetia na základe vzťahu:

- zlučovacieho (coordinazione copulativa)
- odporovacieho (coordinazione avversativa)
- vylučovacieho (coordinazione disgiuntiva)
- dôsledkového (coordinazione conclusiva)

Asyndeton a polysyndeton

Hypotaktické spájanie viet do súvetia. Typy podrad'ovacích súvetí.

Explicitné a implicitné vyjadrenie vzťahu podradených viet k nadradeným.

Proposizioni subordinate: soggettive, oggettive, dichiarative

- causali, finali
- consecutive, temporalí (di contemporaneità, posteriorità, anteriorità)
- comparative, concessive, relative
- appositive, avversative, esclusive
- eccettuative, limitative

Podmienkové súvetie – Periodo ipotetico

Protasis - apodosis

Tri základné a dva kombinované typy podmienkových súvetí:

- Realtà: Se vieni, vedrai e poi ti deciderai. Se hai fatto così hai fatto bene. Se inizierai subito, riuscirai a finire in tempo...
- Probabilità: Se tu frequentassi un'altra scuola, riporteresti migliori giudizi. Se fumassi di meno, non avresti sempre la tosse. Se avessi soldi, comprerei una nuova Jaguar.
- Irrealtà: Se avessi avuto il tuo numero, avrei potuto chiamarti ogni giorno. Se avessi saputo prima che era una persona così polemica, non lo avrei invitato.
- Podmienkové súvetie kombinované: protasi – irrealtà s absurdnou aktualizáciou dôsledkov

do prítomnosti. Premisa nepredpokladá žiadne možné dôsledky do prítomnosti, jedine úvahy v silne teoretickej rovine. Se avessi studiato di più, ora potresti godere il tempo libero. Se non avessi lavorato troppo in fretta, ora non avresti tanti danni.

- Podmienkové súvetie kombinované: protasi – probabilità, apodosi – irrealità: apodosis vylučuje pravdepodobnú možnosť protasis: Se fossi davvero ricco, come lo dici tu, non avrei comprato una macchina usata.
- Implicitné formy vyjadrenia podmienkového súvetia – proposizioni incidentali.

Priama a nepriama reč, zmeny pri premene priamej reči na nepriamu.

Skracovanie súvetí v taliančine podľa modelu

- di, per, prima di, dopo, invece di, senza, così da, tanto da v spojení s infinitívom vo vedľajších vetách predmetových, účelových, príčinných, časových, dôsledkových.

Použitá literatúra

KIŠŠOVÁ, J. a kol. 2009. *Pedagogická dokumentácia z talianskeho jazyka. Úroveň B2*. Štátny pedagogický ústav: 2009. 74 s. ISBN 978-80-89225-88-0.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie a hodnotenie (Franko, Š: slovenský preklad). Bratislava: ŠPÚ, 2006. ISBN 80-58756-93-5. Revidované vydanie 2013.

Inovovaný ŠVP pre gymnáziá so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Taliansky jazyk, úroveň B1. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/taliansky_jazyk_uroven_b1_g_4_5_r.pdf

Inovovaný ŠVP pre gymnáziá so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Taliansky jazyk, úroveň B2. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/taliansky_jazyk_uroven_b2_g_4_5_r.pdf

Inovovaný ŠVP pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Taliansky jazyk, úroveň B1. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/taliansky_jazyk_uroven_b1_g_8_r.pdf

Inovovaný ŠVP pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Taliansky jazyk, úroveň B2. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/taliansky_jazyk_uroven_b2_g_8_r.pdf